

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 Febr. 1875, kl. 5 e. m.

*Memorial, med förslag angående användningen af bankovinsten för
år 1874.*

Såsom redan af Fullmäktiges till Banko-Utskottet afgifna och Riksdagen i tryck meddelade berättelse är känt, är att i 1874 års bokslut såsom »reserverade medel till framtida förfogande» uppföra en summa af kr. 3,243,580,93, hvaraf kr. 742,045,97 utgöra återstoden af det vid 1873 års slut befintliga kapitalöfverskottet utöfver grundfond och reservfond

och kr. 2,501,534,96 utgör bankens vinst för år 1874.

Vid fullgörandet af den Banko-Utskottet, enligt 1 § af dess instruktion, tillkommande skyldighet, att meddela yttrande och förslag om användande af den under det förflutna året upplupna vinst å Riksbankens rörelse, har Utskottet tagit i betraktande de förslag, som innefattas dels i Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående Statsverkets tillstånd och behof, dels i tvänne inom Riksdagen väckta motioner, dels ock i Fullmäktiges till Utskottet infordrade yttrande öfver frågan.

Kongl. Maj:t har, under beräkning att Riksbankens vinst för året kunde anslås till 2,400,000 kronor och att, vid det förhållandet att Riksbankens reservfond uppnått den därför bestämde summan af 5,000,000 kr., högre andel af bankovinsten än en fjerdedel ej torde böra för bankens egna ändamål reserveras, föreslagit, att af Riksbankens vinst för 1874 ett belopp af kronor 1,800,000 måtte till Riksgälds-kontoret aflemnas.

Herr Ola Månsson har i motion N:o 79 i Andra Kamnaren, under åberopande af Riksbankens behof att tillfredsställa de större anspråk, som

efter genomförandet af den nya privatbankslagen komme att ställas på dess metalliska kassa, och att utvidga sin lånerörelse, föreslagit, att Riksdagen ville besluta att reservera 1874 års bankovinst för Riksbankens egna ändamål;

Herr Hans Larsson har i motion N:o 90 i Andra Kammaren, under förklaring att de 1,800,000 kronor af bankovinsten, som efter Kongl. Maj:ts förslag skulle till Riksgälds-kontoret öfverlemnas, ej lära vara för dess ändamål behöfliga, föreslagit Riksdagen att besluta, det bankovinsten för 1874, beräknad enligt Kongl. Maj:ts proposition till 2,400,000 kronor, må för bankens egna ändamål reserveras, i samband hvarmed Herr Larsson äfven hänvisat å en sådan utvidgning af Riksbankens rörelse, som han i särskildt afgifven motion om upprättande af ett nytt afdelningskontor velat förorda.

Fullmäktige hafva i infordradt utlåtande yttrat hufvudsakligen följande:

«Då fullmäktige vid 1872 och 1873 årens riksdagar hade att till dåvarande Banko-Utskott yttra sig rörande användandet af då senast upplupna bankovinster, var statsverkets ställning sådan, att för fyllandet af dess behof icke fordrades något tillskott från Riksbanken. Derjente förefanns ett bestämdt Riksbankens behof att fylla, nemligen anskaffandet af en afsevärd tillgång i utländska säkra och lätt föryttrade värdepapper. Under dessa förhållanden tvekade fullmäktige icke att förorda, det hela bankovinsten skulle för ett dylikt bankens eget behof användas.

Sedan emellertid senaste Riksdagar tillgodosett behofvet, en reservfond af nyss nämnda värdepapper blifvit bildad, och genom sisthållne Riksdags af Kongl. Maj:t gillade beslut denna reservfonds belopp är vorden medelst lag bestämdt till fem millioner kronor, synas förhållandena vara väsendtligen ändrade. Enligt motionärernes uppfattning skulle de vara fortfarande desamma, derutinnan att äfven nu icke någon del af bankovinsten skulle för statsverket erfordras. Fullmäktige kunna dock för sin del icke instämma i denna mening.

Väl har Kongl. Maj:t icke i propositionen om statsverkets tillgångar och behof framställt något förslag om användandet af bankovinsten, men Kongl. Maj:t har äskat, att tre fjerdedelar af bankovinsten skulle till Riksgälds-kontoret aflemnas och derjente förbehållit sig att om användandet deraf framdeles afgifva förslag.

Skulle än för riksstatens reglerande vid innevarande riksdag icke kom-

ma att visa sig oundgängligen nödigt att använda större eller mindre del af Riksbankens vinstmedel, synes det likväl fullmäktige samolikt, att inom kort tid ett sådant behof kommer att yppas och då med oemotståndligt kraf göra sig gällande. Huru nu än förhållandena må för den närmaste framtiden i nyssberörda afseende gestalta sig, qvarstår i allt fall den omständighet, att icke något Riksbankens särskilda behof kräfver, att medlen för Riksbankens räkning användas. Skulle Riksdagen, på sätt Herr Larsson föreslagit, anse ett ytterligare afdelningskontor behöfligt, lära väl medel för dess rörelse komma att tagas från det eller de förutvarande kontor, hvilkas verksamhetsområden komme att genom det nya kontoret minskas. I Herr Månssons motion åter framställas väl åtskilliga ändamål för bankovinstens bibehållande åt Riksbanken, såsom ökad styrka mot påkänningar å metalliska kassan samt utsträckning af lånerörelsen. Men något särskildt sätt, hvarpå medlen nu, sedan reservfonden är fylld, skulle behöfva användas för vinnande af de angifna syftena, har motionären icke föreslagit; och det är först detta, som efter fullmäktiges uppfattning kan berättiga Riksbanken att mot statsverket göra anspråk på hela eller större delen af bankovinsten.

Från den tid Riksbanken inrättades, har det varit ett af dess i lag angifna ändamål att, i egenskap af allmän statsanstalt, af den genom dess verksamhet uppkomna vinst bereda en tillgång för allmänt gagneliga ändamål. Att, till lättnad i de bördor Sveriges folk eljest måste åtaga sig, någon afkastning af de betydliga medel, som äro till bedrifvande af Riksbankens rörelse anvisade, kunna till bestridande af statens utgifter påräknas, är väl ock i allo riktigt, och fullgörandet af en dylik skyldighet bör icke vara för Riksbanken, under lugn fortgång af dess rörelse, mera betungande än för andra banker att till sina delegare årligen utbetala en vinstandel. Emot erkännandet häraf strider det icke att, då något särskildt Riksbankens behof kräfver, att medlen användas för detsamma, de dertill anvisas, helst om samtidigt statsverket icke för andra ändamål behöfver medlen. Men emot statsverkets nyss angifna, efter fullmäktiges mening, berättigade anspråk skulle det strida, om man, utan att kunna angifva ett bestämdt behof för Riksbanken att använda vinsten för sin räkning, fordrade att staten skulle afstå sin andel deraf.

Att Riksbankens verksamhet, under iakttagande af hvad en tryggad ställning städse må fordra, bör utvecklas i jemnbredd med landets stigande förkofran och tillväxten i dess penningarörelse, är något, som fullmäktige icke förbise, men detta torde till fullo kunna vinnas, utan att Riksbankens

anspråk sträckas derhän, att den skulle vara endast sitt eget ändamål och själf använda all af sin rörelse uppkommande vinst. Fast hellre hysa fullmäktige den farhåga att, om ett dylikt anspråk för någon tid vunnit erkännande, följderna snart skulle visa sig leda icke till befordrande af Riksbankens jemna och lugnt ökade verksamhet utan till rubbningar i densamma. Förr eller senare inträdde tider, då medlen för statsverket erfordrades och då dess eftersatta rätt gjorde sig gällande, och en då Riksbanken ålagd återbetalning af samlade bankovinster skulle lätt kunna på ordnandet och gången af dess rörelse menligt inverka, hvilket deremot icke bör blifva följderna deraf att en skäligen andel af vinsten årligen på lämpliga tider lemnas till statsverkets förfogande.

För främjande af Riksbankens jemna och tryggade förkofran i det allmännas intresse, och i jemnbredd med penningrörelsens ökade kraf är det, enligt fullmäktiges mening, behöfligt och nyttigt, att en del af Riksbankens vinst städse bibehålles åt densamma för att i dess rörelse ingå och låta Riksbanken, under fullgörande af sin pligt såsom allmän statsanstalt att lemna afkomst af sitt kapital till bidrag för statens utgifter, genom frukterna af egen verksamhet följa landets allmänna utveckling.

Om det för fullmäktige syns lätt att angifva de allmänna grunder för användandet af Riksbankens vinst, som här ofvan äro antydda, eller att den bör emellan statsverket och Riksbanken fördelas, är det icke lika lätt att angifva skäl för hvilken andel rättast må böra den ena eller andra tillkomma. Endast det torde vara gifvet, att statsverket bör erhålla den större delen och så mycket, att i allmänhet skäligen afkastning å Riksbankens grund- och reservfonder erhålles. Nu har emellertid Kongl. Maj:t godkänt en sådan grund för fördelningen, att tre fjerdedelar anvisas åt statsverket och en fjerdedel bibehålles åt Riksbanken, och då enahanda fördelning under de riksdagar, då senast bankovinsten öfverlemnades åt statsverket, yrkades af den del utaf representationen, som ville förstärka Riksbanken medelst bankovinster, vill det synas fullmäktige, som största sannolikhet förefunnes, att enighet statsmakterna emellan skulle kunna vinnas om denna fördelningsgrund. Och då det efter fullmäktiges mening ligger mindre vikt uppå, om den åt Riksbanken bibehållna andel blifver något större eller mindre, än derå att en viss fördelningsgrund ansåges gifven och bestämd, som lemnade Riksbankens styrelse tillfälle att derefter beräkna Riksbankens tillgångar och ordna dess verksamhet, tveka fullmäktige icke att förorda, att af Riksbankens vinst

för år 1874 tre fjerdedelar må under nästkommande år, på tid som det torde medgifvas fullnåktige att bestämma, till Riksgälds-kontoret aflemnas och en fjerdedel bibehållas åt Riksbanken samt att uttala den mening att, om en dylik fördelning frångent iakttoges, sådant vore för Riksbanken betryggande och gagneligt.»

Utskottet, som denna gång ansett sig framför allt annat böra framhålla vigten af att i denna tvistiga fråga lyckas vinna erkännande åt någon grundsats, som för framtiden kunde lända till efterrättelse vid ärendets afgörande, har ansett lämpligt att först gifva en öfversigt af de beslut, som rörande bankovinstens användning af Riksdagen fattats sedan realisationens genomförande.

Vid 1840—1841 års riksdag förordnades, att af Bankens enligt 1839 års hufvudbok under föregående 5 år upplupna vinst, stor 3,311,216 R:dr 41 sk. och 5 rst. banko, skulle 1 million till Bankens förstärkande reserveras och återstoden under derpå följande fem år med en femtedel årligen till Riksgälds-kontoret utbetalas. Bankens behållning i säkra tillgångar och fordringar utöfver förbindelserna var förut bestämdt att utgöra, fastigheter och inventarier oberäknade, allenast 5 millioner R:dr banko, hvartill nu kom den afsatta reservfonden. Sitt tillstyrkande af det förslag, som sedermera blef Riksens Ständers beslut, grundade Banko-Utskottet hufvudsakligen på det skäl, att, om hela vinsten för flera år reserverats till ökande af Bankens grundfond, fråga sedan lätteligen kunde uppstå om en lika stark förminskning af den samma.

Den under 1840—1843 upplupna bankovinst, 3,404,775 R:dr 18 sk. 6 rst. banko, som redan var till hela beloppet i lånerörelsen använd, blef, i anseende till metalliska kassans betydliga förminskning, af 1844—1845 års Riksdag hel och hållen för Bankens egna ändamål besparad; och bragtes derigenom, samt genom tillägg af 1841 års reservfond och af ytterligare 595,224 R:dr 29 skilling 6 rst. banko, som skulle tagas från 1844 års vinst, Bankens grundfond upp till ett belopp af 10 millioner R:dr banko. Den del af vinsten för 1844, som ej erfordrades för grundfondens uppbbringande till 10 millioner R:dr banko, skulle deremot till Riksgälds-kontoret öfverlemnas tillika med Handels- och näringsdiskontens, Bankodiskontens i Stockholm och Lånekontorets i Malmö reservfonder, hvilka borde till Banken indragas och såsom tillfälliga kapitalvinster uppdebiteras.

Vid 1847—1848 årens riksdag beslöts, att den för åren 1845—1847 upplupna bankovinst, stor 2,862,000 R:dr banko, såsom icke för Bankens vidare konsolidering erforderlig, skulle under åren 1848—1850 med en tredjedel årligen till Riksgälds-kontoret öfverlemnas.

Vid 1850—1851 årens riksdag anförde Banko-Utskottet, att Bankens ställning, genom metalliska kassans nedsjunkande, betydligt försämrats, att uttagen af silfver dagligen fortgingo och beloppet af utelöpande sedlar, genom lånefondernas anlitande, vore i stigande, hvadan nödig omtanke om Bankens säkerhet fordrade, att man ej genom någon större utsläppning af sedlar befordrade metalliska kassans förminskning, utan så vidt möjligt, för Bankens viktigaste ändamål, eller »myntvärdets upprätthållande», reserverade någon del af den upplupna bankovinsten. Af Bankens under åren 1848—1850 upplupna vinst, stor 2,891,092 R:dr 14 sk. 6 rst banko, beslöt Riksdagen att ett belopp af 2,100,000 R:dr banko, eller ej fullt tre fjärdedelar, skulle under loppet af åren 1851—1853 med 700,000 R:dr banko årligen till Riksgäldskontoret öfverlemnas.

Vid 1853—1854 års riksdag hemställde Banko-Utskottet att, enär metalliska kassan från 1851 betydligt tillvuxit, enär fortgående vaxelköp ännu ökade densamma, men deremot åtskilliga låne- och kreditivfonder vore så föga anlitade, att obegagnade andelen deraf utgjorde omkring 5,000,000 R:dr och å depositionsräkning inestod en ungefär lika stor summa, samt vid det förhållandet att sedelstocken öfverstege metalliska kassan med allenast 10 millioner R:dr banko, någon ytterligare förstärkning af Bankens fonder icke vore nödvändig, ej heller någon vidgning af lånerörelsen af behof påkallad, helst som af den tillgängliga vinsten redan försträckning åt filialbanker vore af Riksdagen anvisad, Riksdagen måtte besluta att af Bankens för åren 1851—1853 upplupna vinst, efter bokslut och beräkning uppgående till 3,759,003 R:dr 25 sk. 11 rst. banko, hvaraf redan 1 million R:dr banko vore till filialbanker utlemnad, den säkert beräkneliga återstoden, i rundt tal 2,700,000 R:dr banko, måtte för statens behof användas. Detta tillstyrkande gafs likväl under förutsättning att någon anvisning icke skulle ske å den vinstbehållning, som under åren 1854, 1855 och 1856 kunde uppstå, och att denna skulle uppgå till 3 millioner R:dr, hvarigenom Banken med sin grundfond och med den million, som af föregående årens vinst var reserverad för filialbanker, skulle år 1857 ega ett kapitalöfverskott af 14,000,000 R:dr banko. Riksdagen beslöt, att till Riksgälds-kontoret skulle från Riksbanken utbetalas 900,000 R:dr banko under hvartera af åren 1854, 1855 och 1856, men att banko-

vinsten från och med 1854 skulle reserveras till inköp af räntebärande utländska statspapper.

Vid 1856—1858 års riksdag förmälde dock Banko-Utskottet, att den för 1854 och 1855 upplupna och för 1856 beräknade bankovinsten tillsammans med det af 1853 års bankovinst återstående, ännu ej disponerade belopp utgjorde summa 2,883,187 R:dr 14 sk. 10 rst. banko, eller riksmünt R:dr 4,249,780,96 öre; att metalliska kassan visserligen under nästlidet år (1856) förminskats med 20 millioner R:dr R:mt, men likväl ännu vid belopp af omkring 30 millioner R:dr R:mt vore högre än den var 1834 och än den alltsedan dess varit, med undantag blott för en kort period under åren 1847—1848; att *utelöpande* sedelstocken med blott omkring 18 millioner R:dr R:mt öfverstege metalliska kassan; att på depositionsräkning inestående medel utgjorde 9 millioner R:dr R:mt; att låne- och kreditivfonderna vore så nära anlitade, att endast omkring 2,250,000 R:dr R:mt vore obegagnade, och att skillnaden mellan utelöpande sedelstocken och maximum för densamma utgjorde omkring 750,000 R:dr R:mt. Utskottet ansåg, att då rörelsens behof af omsättningsmedel vore så betydligt förökadt, det väl ej vore att befara någon fortsatt uttagning af silfver medelst sedlar, som kunde nedbringa mynt- och metallförrådet under det lagstadgade beloppet af 10 millioner R:dr R:mt, och att därför Banken väl kunde aflemna hela sin vinst till Riksgälds-kontoret; men som Utskottet dock ej var förvissadt, att icke uttagning af silfver för liqvid å utrikes ort kunde komma att fortfara, och som den tryckta penningställningen ökade anspråken på understöd från Banken, ansåg Utskottet försigtigheten bjuda, att af den behållna vinsten allenast 3 millioner R:dr R:mt till Staten öfverlemnades. Riksdagen gick i denna omtanke om Bankens säkerhet ännu längre och beslöt, att till Riksgälds-kontoret skulle under åren 1857, 1858 och 1859 med en tredjedel årligen utbetalas 1,500,000 R:dr R:mt, och återstoden 2,749,780 R:dr 96 öre innehållas till en reservfond för Riksbanken.

Vid 1859—1860 års riksdag förekom till behandling i främsta rummet dels Kongl. Maj:ts nådiga proposition, hvori föreslagits, att af Rikets Ständers Banks vinstmedel ett belopp af 6 millioner R:dr måtte användas till bildande af en *reservfond* för Banken genom uppköp af svenska statsobligationer [af det lån å 25 millioner R:dr, som Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till jernvägsnätets fortsättande upptaga] stälde till $\frac{2}{3}$ i utländskt, till $\frac{1}{3}$ i svenskt mynt; dels ock åtskilliga enskilde motionärers förslag, af hvilka i synnerhet ett, väckt inom Ridderskapet och Adeln, framhöll att de förstärkningar af Bankens *reservfond*, som Riksens Ständer tid efter

annan af bankovinsten anordnat, icke motsvarat sitt ändamål, enär dessa medel fortfarande, ehuru under *namnet* reservfond, blifvit utlånade inom landet och således icke voro disponibla vid de tillfällen, när en reservfond skulle göra sin tjänst, och i hvarje fall endast beredde en tillgång i indragna bankosedlar, men ej i valuta som från utländsk ort kunde till metalliska fondens förstärkning indragas, hvadan deri föreslogs, att en verklig *reservfond*, af å utländsk ort mot god säkerhet och ränta utlånade och således i utlandet lätt realiserade tillgångar, måtte genom reservering af bankovinsten efter en på förhand uppgjord plan, som af motionären utförligt angafs, småningom bildas. På Utskottets tillstyrkan beslöt Riksdagen först att af 1857—1859 års bankovinst, hvilken uppgick till R:mt R:dr 5,618,531,61 öre jemte ett belopp hittills odisponerade vinster från föregående år stort R:mt R:dr 677,891,98, skulle en summa af 4 millioner R:dr med en tredjedel årligen vid slutet af hvarterdera året 1860, 1861 och 1862 användas till deltagande i det lån, som Rikets Ständer beslutit att till fortsättande af Statens jernvägsbyggnader å utrikes ort upptaga; hvarefter rörande återstoden af dessa vinstmedel Riksdagen efter Utskottets förslag beslöt, att deraf 1 million Riksdaler måtte med en tredjedel vid slutet af åren 1860, 1861, 1862 till Riksgälds-kontoret aflemnas, och det öfriga jemte vinsten för 1860 och följande år öfverföras till Bankens reservfond, rörande hvilken nu i 173 § af bankoreglementet intogs den bestämmelse, att densamma »utgör det belopp, hvarmed Bankens till sedelutgifning användbara tillgångar öfverstiga de derå anvisade förbindelser».

Vid 1862—1863 års riksdag upplyste Banko-Utskottet, att den för åren 1860—1862 upplupna bankovinst utgjorde R:dr 5,672,541,68 öre, samt att, då derutöfver Bankens tillgångar bestodo af grundfonden: R:dr 15 millioner och odisponerad behållning af återstående vinstmedel från 1859 och föregående år, stor R:dr 8,955,524,42, uppgick vid 1863 års början kapitalöfverskottet till R:dr R:mt 29,628,066,10, hvilket nu var användt i låne- och kreditivrörelsen, under det den »tillgängliga delen af reservfonden», d. v. s. den obegagnade sedelutgifningsrätten, utgjorde R:dr 5,659,662,15. Under åberopande af Fullmäktiges till Utskottet afgifna yttrande, att grundfonden, som rätteligen borde utgöra 30 millioner R:dr, nu måtte bestämmas till 25 millioner R:dr, samt att, intill dess densamma kunde uppbringas till fullt 30 millioner, eller maximum för den sedelutgifning, som ej motsvaras af metallisk valuta, det kapitalbelopp utöfver grundfonden, som för Banken bibehölles, måtte ingå till en besparingsfond,

intill dess denna fond motsvarade skilnaden mellan tillåten sedelutgifning utöfver kassa och grundfonden, uttalade Utskottet den åsigten att hela den upplupna vinsten visserligen borde, för att öka grundfonden till 30 millioner R:dr, i Banken behållas, men att detta ej hindrade Riksens Ständer att med Riksbankens medel deltaga i det lån Riksgäldskontoret komme att upptaga för jernvägsbyggnaders fortsättning, och föreslog Utskottet därför, 1:o att den sedan 1860 års början upplupna bankovinst måtte få i Banken bibehållas, samt 2:o att af nämnda vinst 5 millioner R:dr måtte under 1863, 1864 och 1865 användas till inköp af lätt realiserade obligationer, företrädesvis sådana som af Riksgäldskontoret nu utgäfvos för lån till jernvägsbyggnaderna. Riksdagen godkände dock ej detta förslag, utan förordnade allenast om utbetalning till Riksgäldskontoret, utan motsvarande obligationer, under åren 1863, 1864 och 1865 af 5 millioner riksdaler, och i följd häraf blef sedermera genom Riksdagens beslut Riksbankens grundfond faststæld allenast till 25 millioner riksdaler; för hvilket ändamål, — då, efter afdrag af de 5 millionerna, den nyssnämnda behållningen ännu uppgick till R:dr 24,628,066,10, — behöfde af 1863 års ingående vinst till grundfonden läggas allenast R:dr 371,933,90.

Vid 1865—1866 års riksdag anmälde Utskottet, att beloppet af 1863 års [efter afdrag af hvad som kräfts för grundfondens uppbringande till 25 millioner] återstående vinst samt 1864 års vinst utgjorde R:dr 3,434,833,84, och förmälde Utskottet sig hvarken finna skäl att upprepa sitt förslag från föregående riksdag om grundfondens ökande till 30 millioner R:dr, ej heller i Riksbankens nuvarande ställning se någon anledning till bankovinstens reserverande, hvarför Utskottet, med frångående likväl af förra Riksdagars sedvänja, och under förklaring att ingen annan bankovinst nu borde disponeras än den, som vore känd af afslutad räkenskap, föreslog, att den under åren 1863 och 1864 upplupna bankovinst, i rundt tal 3,400,000 R:dr, måtte med 1,700,000 under hvarterdera af åren 1866 och 1867 till Riksgäldskontoret utbetalas.

Frågan om bankovinstens användande var redan under ständsriksdagarnes tid föremål för ganska skarp meningsskiljaktighet, hvilken framträdde så väl i mer eller mindre talrika motioner och nästan aldrig felande reservationer vid Utskottens betänkanden, som i Ståndens olika beslut. Gent emot statens kraf på andel i Bankens vinst yrkades ideligen, att Rikets Ständer i främsta rummet borde afse Bankens egen förstärkning, en åsigt som under de första riksdagarne efter realisationen fränst stöddes å nödvändigheten af realisationens och »myntvärdets» upprätthållande, men seder-

mera, då Bankens förmåga att infria sina förbindelser och upprätthålla sin metalliska kassa icke så mycket kunde sättas i fråga, väsendtligen gick ut på lånerörelsens reglerande och återförande i en annan riktning än den, som följde af nya, enskilda bankinrättnings verksamhet, samt de ökade bankfondernas användning till lindrande af vissa näringars, isynnerhet jordbrukets, kapitalförlägenheter. Så var det vid 1862—1863 och 1865—1866 års riksdag Adel, Prestestånd och Borgarestånd, som emot Bondeståndet genomdrefvo besluten om bankovinstens utbetalande till statsbehof; vid 1859—1860 års riksdag biföllo Preste- och Borgarestånd Utskottets förslag, under det Adeln afslog och Bondeståndet återremitterade detsamma; vid 1856—1858 års riksdag vardt, genom Preste-, Borgare- och Bondeståndets beslut Utskottets förslag, emot Adelns bifall, förkastadt och den större delen af bankovinsten åt Banken reserverad; vid 1853—1854 års riksdag beslöto Borgare- och Bondestånd att 900,000 R:dr, Adel och Prestestånd att 1,350,000 R:dr årligen skulle till Riksgäldskontoret utbetalas, och blef det senare beslutet äfven Riksdagens; vid 1850—1851 års riksdag genomdrefs aflemnandet af 3,150,000 R:dr till Riksgäldskontoret af de andra tre Stånden emot Bondeståndet o. s. v.

Ännu bestämdare synas meningsskiljaktigheterna hafva varit utpräglade under de åtta riksdagar, som förflutit efter den nya Riksdagsordningens antagande. Utskottets betänkanden och förslag, oftast tillkomna genom knapp majoritet och försedda med flera eller färre reservationer, hafva vid alla riksdagar utom en ledt till skiljaktiga beslut i de bägge Kamrarne, och meningarne hafva ej kunnat annorledes förenas än genom gemensam votering, hvars utgång ofta berott på en ringa röstöfvervigt.

Vid 1867 års riksdag förelåg bland annat frågan om en förändrad ordning för bankovinstmedlens utbetalning till statsverket, förberedd genom föregående Riksdags beslut att lemna å sido den för året 1865 upplupna, då ännu ej till beloppet kända bankovinst. Efter gammal sedvänja från ständsriksdagarne skulle denna till Riksgäldskontoret utbetalas först på det tredje året efter sin tillkomst, således 1868, så mycket mer som af 1864 års vinst redan 1,700,000 voro till år 1867 på Riksgäldskontoret anvisade. Utskottet föreslog en sådan ordning. Andra Kammaren antog, men Första Kammaren förkastade förslaget, och vid gemensam omröstning segrade Första Kammarens mening, att vinsten skulle utgå under år 1867. Med afseende å beloppet hemställde Utskottet, att af 1865 års vinst, utgörande R:dr 1,860,359,52, skulle till Statsverket lemnas

en million, men återstoden för Bankens egna ändamål användas. Åtta motioner om *hela* bankovinsten eller den större delens reserverande för utlåning till jordbrukare bevittnade det intresse, som vid denna fråga var fästadt. Andra Kammaren antog Utskottets förslag; Första Kammaren förkastade detsamma och segrade vid gemensam votering, så att (till utbetalning under 1867) af 1865 års vinst anvisades åt Statsverket 1,800,000 R:dr.

Slutligen hade Utskottet förklarat sig ej kunna tillstyrka Riksdagen att om 1866 års, till beloppet ännu ej kända, men till 2,079,697 R:dr 3 öre beräknade, vinst fatta något beslut, och därför som skäl anført, att denna bankovinst efter hittills öflig sed ej skulle komma att utgå förr än 1869 och således borde höra till nästa Riksdags statsreglering. Andra Kammaren godkände detta utlåtande; Första Kammaren beslöt att af 1866 års beräknade vinst, till utgående under 1868, anslå åt Statsverket 1,500,000 R:dr, men vid gemensam omröstning blef Utskottets förslag Riksdagens beslut.

Beslutet om utbetalning af hela 1865 års bankovinst redan år 1868 var fattadt under trycket af Statsverkets allvarliga behof, och som Riksgäldskontoret äfven till 1868 års Riksdag uppvisade en kassabrist af omkring 10,000,000 Riksdaler, framställes äfven denna gång af Kongl. Maj:t anspråk på hela Riksbankens behållna vinst för 1866, under det från Andra Kammaren till Utskottet inkommit 5 olika motioner, vitnande om ej mindre deltagande för Riksbankens konsolidering, i syfte dels att öka dess fastighetsbelåning, dels att låta densamma öfvertaga privatbankernas penningarörelse. I till Utskottet afgifvet utlåtande hänvisade Fullmäktige på den omständigheten, att, till följd af 1866 och 1867 års riksdagsbeslut, Riksbanken redan under 1868 fått på en gång utbetala både 1864 och 1865 års vinst med tillsammans 3,500,000 R:dr, och att under sådana förhållanden en indragning i lånerörelsen kunnat undvikas endast till följd af stora depositioner och indragning af försträckning från upphörda filialbanker, men att metalliska kassan dock just nu nedgått till 10,200,000 R:dr, eller det lägsta belopp hvarvid den stått efter 1834. Fullmäktige kunde därför ej tillstyrka större utbetalning än 1,500,000 R:dr under senare hälften af år 1868. Utskottet, som upplyste, att 1866 års bankovinst utgjorde R:dr 2,112,604,28, tillstyrkte, med hänsyn till Statsverkets stora behof, en utbetalning till Riksgäldskontoret af hela det af Kongl. Maj:t föreslagna beloppet 2,100,000 R:dr, men att detta med hänsyn till Riksbankens ställning skulle utgå först 1869. Första Kam-

maren antog summan, men ändrade tiden och beslöt att 2,100,000 skulle utgå under 1868. Andra Kammaren antog tidpunkten, men ändrade summan och beslöt att 1,500,000 skulle utgå 1869. Riksdagens genom gemensam votering fattade beslut gick medelvägen mellan bägge besluten, så att 1,500,000 R:dr af 1866 års bankovinst skulle till Riksgäldskontoret utbetalas under år 1868.

Skilnaden mellan Riksgäldskontorets inkomster och utgifter befans ännu vid framläggandet af statsregleringspropositionen till 1869 års Riksdag så stor, att Kongl. Maj:t för dess fyllande ansåg sig böra begära bankovinsterna för de bägge åren 1867 och 1868, och sju motioner från Kamrarna yrkade å andra sidan, att Riksbankens vinst måtte användas för dess egna ändamål, antingen ej uppgifna, eller angifna som utlåning på fem års tid mot högst 6 procents ränta eller utlåning till befordran af jordbruk, bergsbruk och näringar i allmänhet. Fullmäktige yttrade i infordradt utlåtande, att, ehuru väl önskvärdt vore att Riksbanken alltid af sin vinst finge behålla någon del, Riksbankens ställning för närvarande dock icke förhindrade utlemnandet till Statsverket af 1867 och 1868 årens bankovinster, i afrundadt tal tagna till 3,500,000 R:dr, fördelade på åren 1869 och 1870. Utskottet, som meddelade, att bankovinsten

för 1867 utgjorde 1,995,647 R:dr 77 öre

» 1868 » 1,535,608 » 23 »

S:a 3,531,256 —

föreslog att deraf skulle till Statsverket utgå under 1869 och 1870 tillsammans 2,500,000 R:dr. Andra Kammaren antog detta belopp endast med någon ändring i betalningsposterna, men Första Kammaren höjde detsamma till 3,500,000 R:dr, att utgå med 1,995,647,77 år 1869 och 1,504,352 R:dr 23 öre 1870, hvilket ock vid gemensam omröstning blef Riksdagens beslut.

Härmed var ock den ordning genomförd, att bankovinsten disponeras året efter den riksdag då beslut derom fattas och å andra året efter dess tillkomst.

Äfven vid 1870 års riksdag möttes i Banko-Utskottet de anspråk som, i Kongl. Maj:ts proposition om Statsverkets tillstånd och behof, framställdes å bankovinsten till bestridande af Riksgäldskontorets utgifter under år 1871, och de önskingar om Bankens konsolidering, diskontfondens ökande och privatbankernas ersättande, som tagit uttryck i sex särskilda motioner. Då 1869 års vinst uppgick till R:dr 1,642,930,94, föreslog Utskottet, under hänvisning å statens behof, att 1,500,000 R:dr måtte till

Riksgäldskontoret utbetalas under år 1871. Reservanter af Andra Kammaren framhöllo deremot, under hänvisning till den allmänna mening, som yttrade sig i de ständiga motionerna, och till Herrar Bankofullmäktiges utlåtanden, önskvärdheten deraf, att Riksbanken af sin vinst alltid måtte få behålla någon del, och att man till stridigheters undvikande måtte kunna finna en viss grund för vinstnedlens fördelning, föresläende härvid tvänne reservanter att Riksbanken af sin vinst denna gång måtte behålla en tredjedel, och trenne att Riksbanken måtte qvarhålla en *fjerdedel*. Det senare förslaget godkändes af Andra Kammaren; men Första Kammaren antog Utskottets förslag, hvilket ock vid gemensam omröstning blef Riksdagens beslut.

Vid 1871 års riksdag upptogs uti tvänne i Andra Kammaren väckta motioner den tanke som uttalats af reservanter i föregående Riksdags Banko-Utskott, och föreslogs, att Riksbanken af sin vinst må få årligen behålla en tredjedel; och i reservation till Utskottets beslut upprepade en ledamot från Andra Kammaren denna Kammares förra Riksdagen uttalade önskan om besparing åt Riksbanken af en *fjerdedel*. Utskottet föreslog utan lång motivering, att hela 1870 års bankovinst, i jemnadt tal 1,351,000 R:dr, måtte till Riksgäldskontoret utbetalas. Första Kammaren antog detta förslag; men Andra Kammaren upprepade sitt förra riksdagen fattade beslut att innehålla en fjerdedel af bankovinsten och till Statens allmänna behof afstå tre fjerdedelar. Vid gemensam votering blef Första Kammarrens mening Riksdagens beslut.

Sedan sålunda under sex på hvarandra följande riksdagar, under ständiga meningsskiljaktigheter inom Utskottet och mellan Stånd och Kamrar, Riksbankens vinst oupphörligen blifvit nära till det yttersta använd till underlättande af skattebördorna och fyllande af Statsverkets stora behof, visade sig ändtligen uti Kongl. Maj:ts proposition till 1872 års Riksdag, att Statsverkets tillgångar fullständigt förmådde betäcka dess löpande utgifter, så att Kongl. Maj:t för bankovinsten icke hade annan användning än dess reserverande till ovissa och framtida behof. Under sådana förhållanden framträdde naturligtvis med ökad styrka anspråket på bankovinstens användande åtminstone delvis för Riksbankens egna ändamål. Och detta anspråk blef denna gång bestämdt uttaladt äfven af Fullmäktige, i det de hänvisade på behofvet af att förstärka Riksbankens grundfond till fullt 30 millioner R:dr, helst genom inköp af utländska vid behof lätt afsättliga statspapper. Med hänsyn så väl till de förändringar, som under senare tid inträdt i Bankens rörelse, som i synnerhet till de stora uppgifter Riksbanken måste erhålla vid genomförandet

af en förestående myntreform, föreslog ock Utskottet, att »1871 års vinst måtte för Banken reserveras för att användas till inköp af engelska consols eller andra lätt realisabla utländska statspapper», hvilket förslag ock, oaktadt reservationer af flera Utskottets ledamöter, blef af bägge Kamrarne, till och med utan votering, bifallet. Utskottets andra förslag, eller att 2 millioner af Bankens reserverade medel måtte läggas till grundfonden, förkastades af Första Kammaren, men antogs af Andra Kammaren och blef, vid gemensam votering, Riksdagens beslut.

Statsverkets fortfarande förmånliga ställning gjorde, att Kongl. Maj:t äfven till 1873 års Riksdag i afseende å bankovinstens användning ej hade annat förslag att framställa än dess öfverlemnande till Riksgäldskontoret för minskning i statens upplåning till jernvägsbyggnader, hvaremot i de motioner som uti Kamrarne väcktes numera ej nämndes något om fastighetsbelåning eller näringarnes understöd, utan yrkades fortsatt ökande af grundfonden och inköp af utländska statspapper till Bankens betryggande. Utskottet, som inhemtat Fullmäktiges yttrande, i hufvudsak öfverensstämmande med deras föregående år uttalade mening, upptog som sitt eget ett inom Utskottet väckt förslag om bildande af en särskild reservfond genom dels de föregående riksdag till grundfondens ökande afsatta 2,000,000 R:dr, dels hela vinsten för år 1872, uppgående till R:dr 1,523,861,66. Med flera reservationer försedt, förkastades detta förslag af Första Kammaren, som ville att till Riksgäldskontoret skulle af 1872 års vinst utbetalas ett belopp af R:dr 1,452,000, men antogs af Andra Kammaren. Vid gemensam votering blef denna gång Andra Kammarens mening Riksdagens beslut.

Då, vid framställandet af det genom Riksdagen sålunda godkända förslaget om bildande af en reservfond, äfven hade yttrats att denna reservfond borde uppbringas till R:dr 5 millioner, gjorde Kongl. Maj:t till 1874 års Riksdag intet annat yrkande om bankovinsten, än att af 1873 års upplupna vinst, som beräknades till 2 millioner R:dr, måtte af återstoden utöfver det belopp, som erfordrades för att uppbringa reservfonden till 5 millioner, till Riksgäldskontoret öfverlemnas 500,000 R:dr. Utskottet, som upplyste, att utöfver den bildade reservfonden R:dr 3,523,861,66 funnes en tillgång af reserverade medel till framtida förfogande » 306,527,72 samt upplupen vinst för 1873 » 2,411,656,59

Så R:dr 6,242,045,97;

hvadän då reservfonden uppbragtes till R:dr 5,000,000, skulle återstå ett disponibelt belopp af 1,242,045,97, föreslog att detta belopp måtte under år 1875 till Riksgäldskontoret utbetalas.

Detta förslag antogs af Första Kammaren, men förkastades af Andra Kammaren, som godkände åtskilliga reservanternas vid utskottsbetänkandet fogade förslag, att af Riksbankens vinst för 1873 måtte till Riksgäldskontoret år 1875 aflemnas, enligt Kongl. Maj:ts proposition, allenast 500,000 R:dr, samt att sedan af återstoden till reservfonden förts R:dr 1,476,138,34, hvarigenom denna fond uppgick till 5 millioner R:dr, det öfriga eller R:dr 435,518,25 måtte läggas till förut reserverade medel för framtida behof. Andra Kammarens mening blef äfven denna gång Riksdagens beslut.

Af denna framställning, hvars siffror Utskottet härjemte sammanställt i lätt öfverskådlig tabellarisk form, framgår, att Riksbankens hvarje år upplupna och bokförda vinster hafva under det tidskifte, som förflutit sedan realisationens genomförande, uppgått till ett sammanlagdt belopp af R:dr R:mt 59,882,004,36

att af detta belopp blifvit till Riksgäldskontoret öfverlemnadt i årliga poster en summa af tillsammans R:dr R:mt 36,639,958,39

och att öfverskottet eller R:dr R:mt 23,242,045,97 användts till förstärkning af Riksbankens grundfond, reservfond och reserverade medel;

att hela beloppet af de till Statsverket öfverlemnade andelar af bankovinsten således uppgår till omkring tre femtedelar af bankovinsternas hela belopp.

Hvad som genast faller i ögonen är emellertid, att fördelningen mellan Statsverket och Riksbanken af dessa vinstbelopp skett mycket ojemnt och ryckvis, så att väl stundom betydliga summor af en eller annan anledning på en gång blifvit lagda till Bankens kapitalbehållningar, men deremot under långa tidskedan alls intet eller blott smärre poster af några tusen kronor kunnat af Bankens vinst reserveras, sedan staten försett sina mest angelägna behof. Det synes Utskottet klart, att om man i främsta runnet vill afse Riksbankens eget intresse, måste just i detta hänseende en förändring anses önskvärd derhän, att någon fast och framgent bestående grund måtte vinnas för utvidgningen af Riksbankens fonder. Ty det jemna framåtskridandet är för hvarje kreditinrättning och i synnerhet för en centralbank af största vikt och vida att föredraga

framför hastiga och på förhand oberäkneliga ryckningar framåt eller tillbaka, helst om dessa för hvarje gång skola bero af politiska förhållanden, som alltid måste vara främmande för Riksbankens uppgift såsom kreditanstalt.

Ej mindre viktigt torde det för Kongl. Maj:t befinnas vara att vid framläggandet af proposition om Statsverkets tillgångar och behof kunna med någorlunda säkerhet beräkna beloppet af det för statsregleringen ej litet betydande tillskott, som från Riksbanken kan till Statsverket öfverlemnas, isynnerhet som i denna fråga, så länge hon utgör föremål för ständig meningsskiljaktighet, Riksdagens beslut kommer att bero på åtskilliga förhållanden och åsikter af helt annan art, än de som inverka på statsregleringen i öfrigt.

Slutligen torde ock af de förflutna årens erfarenhet hafva tillräckligt framgått, att frågan om bankovinstens användning oftast inneburit en anledning till meningsskiljaktighet inom Riksdagen, som det vore fördelaktigt att för framtiden få genom en uppgörelse undanröjd. Häremot kan visserligen sägas, att rörande bankovinstens användande eger den ena Riksdagen icke att binda den eller de följandes beslut. Men Utskottet är förvissadt derom, att i fall blott en gång begge Kamrarne förena sig om en lämplig fördelning af bankovinsten mellan Statsverket och Riksbanken, skall ett sådant beslut, i synnerhet om dervid gillas den åsigten, att samma fördelningsgrund bör framgent så vidt möjligt vidhållas, för följande Riksdagar ega hela betydelsen af en öfverenskommelse gällande för framtiden, hvilken Kamrarne icke utan de mest tvingande skäl skola frångå, och som således kan gifva upphof åt en stadgad sedvänja för denna frågas afgörande.

Något hinder för genomförandet af en sådan fördelning redan vid denna riksdag har Utskottet icke kunnat finna i Riksbankens nuvarande ställning, hvilken, då genom de tre senaste Riksdagarnes beslut grundfond och reservfond blifvit bragta till sammanlågdt belopp af tretio millioner Kr. förutom särskildt »reserverade medel» och reservfonden dertill blifvit nedlagd i utländska statspapper, för närvarande icke torde behöfva vidare förstärkas genom förnyadt reserverande af hela den upplupna vinsten, utan varda vida bättre till godo sedd derigenom, att nu och framgent en viss, säkert beräknelig andel af vinsten årligen reserveras till ökning af kapitalöfverskottet.

Anseende att en lämplig fördelning af bankovinsten mellan Statsverket och Riksbanken nu och framgent skulle lända begge till fördel,

och med hänvisning derå att den fördelningsgrund, som nu i Kongl. Maj:ts proposition är föreslagen och af Fullmäktige tillstyrkt, är densamma som den, hvilken vid två nyligen hållna riksdagar af Andra Kamnaren ansetts vara den lämpligaste, får Utskottet, som isynnerhet vill hafva framhållit vigten af den grundsatsen, att nu föreslagna fördelningsgrund må för framtiden, så vidt möjligt, iakttagas, tillstyrka:

att Riksdagen, med afslag å Herrar Ola Månssons och Hans Larssons motioner, må besluta att till Riksgäldskontoret skall från Riksbanken under år 1876, å tid som Fullmäktige bestämma, öfverlemnas ett belopp af Kr. 1,876,151,22, utgörande tre fjerdedelar af Riksbankens för år 1874 bokförda vinst, samt den återstående fjerdedelen utgörande Kronor 625,383,74 åt Riksbanken bibehållas.

Stockholm den 23 Februari 1875.

Å Utskottets vägnar:

J. v. Schwerin.

Hr *v. Braun* har antecknat, att han, vid beslutets fattande, icke varit tillstädes i Utskottet.

Reservation:

af Herrar *A. Gumælius, G. Jonsson, Åke Andersson, A. W. Wigardt, I. Lyttkens, C. I. Bengtsson* och *Ola Månsson*:

»I sitt betänkande Nr 2 vid innevarande Riksdag har Banko-Utskottet redogjort för den metalliska kassans och dess ersättningsmedels betydliga nedgående under sistlidet års 4 sista månader. Åtskilliga tecken antyda, att man ännu befinner sig närmre begynnelsen än slutet af sådana an-

ledningar till bekymmer. Det kan då för Riksbanken vara godt att icke i sådan tid behöfva afstå drygare delen af sina vinstmedel, och om dessa ej fordras för något stort statsbehof, borde kanske icke statskassan mot Riksbanken just nu framställa stora anspråk.

Svarigheter, som bero på minskad utförsel, äro emellertid öfvergående, om än icke snart öfvervunna. Andra varaktigare anledningar finnas att icke försumma lämpliga tillfällen att ytterligare stärka Bankens fonder.

Stälda på guldfot, hafva dessa fått en helt annan grad af rörlighet, än förr. Uttag af ädel metall måste hädanefter komma att göras både oftare och till större omfång än tillföre. Att möta sådana påkänningar, fordras samlad kraft.

Desto nödigare, som anspråken på Riksbankens metalliska kassa kunna komma hastiga som vindkastet och häftiga som stormen. Den vidgade sedelutgifningsrätt som i fjor beviljades de många enskilda bankerna, mot åläggande att vid anfordran inlösa sina sedlar med guld, men utan att, annat än vid högsta sedelutgifning, vara pligtige hålla större guldförråd än 10 procent af grundfonden (hvilket i allmänhet synes motsvara 3 till 7 procent af sedelmassan), torde naturnödvändigt komma att i någon ort förr eller senare framkalla en bankkris, som öfver landet skall sprida skräck och påfordra hastig inlösen af jemväl bättre enskilda bankers sedlar. Då skola naturligtvis bankerna på alla vägar, som stå dem öppna, plötsligt söka Riksbankens guld, och Riksbanken lär hvarken kunna eller önska undandraga sig att tillmötesgå sådana befogade anspråk, och måste vara så rustad, att den genom hastig indragning af guld från utlandet kan hålla vexlingen uppe, tillhandagå den tryckta rörelsen med nödig hjälp och derhos ega laga kassa.

Vid antagande af ny lag för enskilda sedelutgifvande banker fogade förlidet års Riksdag på goda grunder beslut att principiellt borttaga bankernas sedlar å 5 och 10 kronor, ehuru det öfverlemnades åt Kongl. Maj:t att bestämma lämplig tid för denna ändring. Det lär emellertid åligga Riksdagen att så ordna, att Riksbanken varder i stånd att möta jemväl de af en sådan sedelindragning uppkommande större behof af guld för den allmänna rörelsen. Enskilda motioner vid denna riksdag gå på andra vägar mot det målet, att minska sedelmassan och öka tillgången på hårdt mynt ute i landet.

Alla dessa skäl tala, enligt vårt förmenande, hvart för sig kraftigt nog för att ytterligare stärka Riksbanken. Å andra sidan har Riksgäldskon-

toret icke något egentligt känt behof af dessa penningar. Vid sådant förhållande skulle vi vara böjde att bifalla de två motionärernas yrkande om hela vinstens bibehållande i Riksbanken.

Men för att gå en medelväg, och då det är i sin ordning att staten erhåller någon utdelning å sina i Riksbanken fästa fonder, hafva vi tänkt oss, att halfva bankovinsten, med jemnade beloppet 1,250,000 kronor, kunde till Riksgäldskontoret aflennas, motsvarande denna vinstandel 5 procent å Riksbankens grundfond och något mer än 4 procent å grundfondens och reservfondens sammanlagda belopp. Återstående vinstmedel skulle då åt Riksbanken bevaras.

Att bäst främja det här afsedda syftet torde den del af vinsten, som bibehålles i Riksbanken, böra, då Bankofullmäktige finna sådant lämpligen kunna ske, användas till inköp af goda utländska statspapper, att vid behof tillgodogöras för att stärka metalliska kassan. Sålunda nyttjad, lär *den* del af vinsten, som i Banken behålles, icke föranleda ohelsosamma »ryckningar» i rörelsen, men ger afkastning i den goda tiden, trygghet i den onda och försäkrar Statsverket om större vinstutdelningar i framtiden, då Riksbanken tillåtits förvärfva och ega en för växlande skiften nog fast grund.

Sålunda tillåta vi oss vördsamt föreslå:

att af Riksbankens behållna vinst för år 1874, som utgör kronor 2,501,534,96, må 1,250,000 kronor till Riksgäldskontoret öfverlemnas under år 1876, på den tid Bankofullmäktige bestämma, och återstoden, kronor 1,251,534,96, i Riksbanken bibehållas att, då Bankofullmäktige finna sådant lämpligen kunna ske, begagnas till inköp af goda utländska statspapper, som vid behof kunna användas för att stärka metalliska kassan.»

Tabell utvisande Riksbankens vinst för åren 1835—1873 och dess fördelning.

Riksbankens bokförda vinst för hvert och ett af följande år.			Deraf utbetaladt till Riksgälds- kontoret under följande år.			Behållet för Riksbanken.	
År.	R:dr R:mt.	öre.	R:dr R:mt.	öre.	År.	R:dr R:mt.	öre.
1835	4,966,825	25	3,466,825	25	1840—1844	1,500,000	—
1836							
1837							
1838							
1839							
1840	5,107,163	08	—	—	—	5,107,163	08
1841							
1842							
1843							
1844							
1845	1,270,190	53	629,133	14	1848	892,836	92
1846	1,557,229	14	1,431,000	—	1848	50,238	84
1847	1,871,043	61	1,431,000	—	1849		
1848	1,166,745	62	1,431,000	—	1850	1,166,538	45
1849	1,505,757	45	1,050,000	—	1851		
1850	1,416,407	53	1,050,000	—	1852		
1851	1,394,373	47	1,050,000	—	1853		
1852	1,444,638	65	1,350,000	—	1854		
1853	1,478,525	10	1,350,000	—	1855	354,062	91
1854	1,480,899	16	1,350,000	—	1856	2,766,152	61
1855	1,301,728	38	500,000	—	1857		
1856	1,187,410	64	500,000	—	1858		
1857	1,777,013	59	500,000	—	1859		
1858	2,163,000	75	333,333	33 ¹ / ₃	1860	4,618,531	61
1859	1,717,494	29	333,333	33 ¹ / ₃	1861		
1860	1,788,036	57	333,333	33 ¹ / ₃	1862		
1861	1,560,039	17	1,666,666	66 ² / ₃	1863		
1862	2,099,122	74	1,666,666	66 ² / ₃	1864		
1863	2,013,379	77	1,666,666	66 ² / ₃	1865	672,541	68
1864	1,884,509	67	1,700,000	—	1866	406,767	74
1865	1,922,258	07	1,700,000	—	1867		
1866	1,860,359	52	1,800,000	—	1867		
1867	2,112,604	28	1,500,000	—	1868		
1868	1,995,647	77	1,995,647	77	1869		
1869	1,535,608	23	1,504,352	23	1870	31,256	—
1870	1,642,930	99	1,500,000	—	1871	142,930	99
1871	1,351,328	25	1,351,000	—	1872	328	25
1872	1,424,214	84	—	—	1873	1,424,214	84
1873	1,523,861	66	—	—	1874	1,523,861	66
1873	2,411,656	59	500,000	—	1875	1,911,656	59
Summa	59,882,004	36	36,639,958	39		23,242,045	97